

СЕКЦІЯ 9
МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ
ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

УДК 338.2:354.1

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-3-28>**Тур О.М.**

*кандидат економічних наук,
завідувач кафедри економіки та управління
Шосткинського інституту Сумського державного університету*

Пригара І.О.

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри економіки та управління
Шосткинського інституту Сумського державного університету*

Новикова І.В.

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри економіки та управління
Шосткинського інституту Сумського державного університету*

Tur Oleksandr

*Candidate of Economic Sciences,
Head of Economics and Management Department,
Sumy State University Shostka Institute*

Prigara Iryna

*Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer of Economics and Management Department,
Sumy State University Shostka Institute*

Novikova Inna

*Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer of Economics and Management Department,
Sumy State University Shostka Institute*

**РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ –
ОСНОВА УСПІШНОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ:
СТРАТЕГІЯ, ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ**

**DEVELOPMENT OF THE INFORMATION SOCIETY IN UKRAINE –
THE BASIS OF SUCCESSFUL EUROPEAN INTEGRATION:
STRATEGY, TASKS, PRINCIPLES**

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто основні етапи розвитку інформаційного суспільства в Україні. Розглянуто основні здобутки Державного агентства з питань електронного урядування України та Міністерства цифрової трансформації України в галузі розбудови інформаційного суспільства як основи успішної інтеграції до європейського простору. Проаналізовано етапи стратегічного планування роботи Міністерства цифрової трансформації України та виокремлено особливості роботи міністерства над реалізацією проектів цифрової трансформації. На основі проведеного аналізу особливостей роботи Міністерства цифрової трансформації виділено основні недоліки його роботи, що стримують розвиток інформаційного суспільства в Україні на принципах Європейського Союзу. Запропоновано перелік принципів,

якими керується у своїй діяльності Міністерство цифрової трансформації України.

Ключові слова: цифрові трансформації, інформаційне суспільство, планування цифровими трансформаціями, стратегічне управління розвитком інформаційного суспільства.

АННОТАЦІЯ

В статье рассмотрены основные этапы развития информационного общества в Украине. Рассмотрены основные достижения Государственного агентства по вопросам электронного правительства Украины и Министерства цифровой трансформации Украины в области развития информационного общества как основы успешной интеграции в европейское пространство. Проанализированы этапы стратегического планирования работы Министерства цифровой трансформации

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

України і виділені особливості роботи міністерства над реалізацією проектів цифрової трансформації. На основі проведеного аналізу особливостей роботи Міністерства цифрової трансформації виділені основні недоліки його роботи, сдерживающие розвиток інформаційного суспільства в Україні на принципах Європейського Союзу. Предложено перелік принципів, якими керується в своїй діяльності Міністерство цифрової трансформації України.

Ключевые слова: цифрові трансформації, інформаційне суспільство, планування цифровими трансформаціями, стратегічне управління розвитком інформаційного суспільства.

ANNOTATION

The active development of the information society in the world and in Ukraine significantly raises the issue of the development of electronic interaction between the state, business and society. The development of electronic interaction in Ukraine is taking place through the prism of public administration reform, which cannot be imagined without the participation of computer and information technologies. Direct development of the information society is impossible to imagine without a developed e-government system in Ukraine. In the light of the signed Association Agreement between Ukraine and the European Union, the problem of developing and implementing joint strategic projects aimed at the systematic development of e-government in Ukraine in accordance with European standards and requirements becomes urgent. The presented study outlines the main stages of development of the information society in Ukraine. The peculiarities of the development of the information society in Ukraine before 2014 (the year of signing the Association Agreement between Ukraine and the EU) and after 2014 are studied. A study of the peculiarities of the work of the State Agency for e-Government of Ukraine and the Ministry of Digital Transformation of Ukraine, which worked on the development of the information society in Ukraine after 2014. The achievements of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine over the years of its activity in the field of information society development in Ukraine are determined. The main strategic goals of the ministry for the short term are analyzed. A study of the peculiarities of the work of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine in the planning and implementation of digital transformation projects. Based on the analysis, the main shortcomings of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine, which hinder the development of the information society in Ukraine and European integration processes, are highlighted. The authors propose a system of principles guided by the Ministry of Digital Transformation of Ukraine in the development of the information society in Ukraine.

Key words: digital transformations, information society, digital transformation planning, strategic management of information society development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У період активної розбудови інформаційного суспільства актуалізуються питання розвитку електронної взаємодії між державою, бізнесом та суспільством. Розвиток електронної взаємодії можливий завдяки реформуванню державного управління із використанням комп'ютерних та інформаційних технологій, тобто розвитку електронного урядування. У світлі підписаної Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом нагальними стають розроблення та реалізація єдиної стратегії дій, спрямованих на системний розвиток електронного урядування відповідно до європейських вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Розвитку тео-

ретико-практичних питань формування механізмів електронної демократії, розробленню та реалізації державних стратегій інформаційних трансформацій присвячено низку праць іноземних та вітчизняних науковців: Д. Белла, М. Бонема, М. Вершиніна, Л. Гросмана, О. Даніліна, В. Дрожжинова, І. Кажока, Л. Ковшун, В. Некрасова, В. Таран, Б. Тишкевич та ін. Проте залишаються недостатньо розкритими питання формування та реалізації стратегій розвитку інформаційних трансформацій уряду, бізнесу та суспільства за активних євроінтеграційних процесів у середині країни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження особливостей стратегічних інформаційних трансформацій українських державних органів влади, бізнесу та суспільства на шляху становлення інформаційного суспільства в умовах євроінтеграції.

Завданнями статті є:

- аналіз досягнень у сфері розвитку електронної демократії в Україні до та після підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом;

- дослідження організаційного механізму реалізації стратегічних інформаційних трансформацій уряду України в умовах євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розвиток інформаційного суспільства в Україні прискорився в останні роки. Після підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС уряд України розпочав реформування всіх сфер соціально-економічного життя, і державне управління не стало винятком.

Становлення інформаційного суспільства в Україні розпочалося ще з часів розпаду Радянського Союзу, коли суттєво активізувалися процеси комп'ютеризації національного господарства. Але справді відчутний поштовх у розвитку інформаційного суспільства відбувся з появою мобільного та Інтернет-зв'язку наприкінці 90-х років – на початку 2000-х.

До 2014 р. розвиток інформаційного суспільства та електронної демократії носив більше фрагментарний характер. Для цього періоду були характерні хаотичні ініціативи та спроби впровадити елементи електронної демократії на національному рівні, які обмежувалися створенням вебпорталів відповідних державних органів влади. Доступ до публічної інформації був суттєво ускладнений, а діяльність державних органів влади непрозорою.

Після підписання Угоди про асоціацію розвиток електронної демократії отримав більш окреслені риси. Із червня 2014 р. розпочало свою діяльність Державне агентство з питань електронного урядування України. У період існування Агентства виконувалися вагомні державні замовлення з розроблення й упровадження в діяльність державних організацій програмного забезпечення для створення та ведення електронних баз даних, серед яких слід відзначити такі: портал Пенсійного фонду

України, Реєстр платників податків, Єдина державна база з питань освіти, електронна система онлайн-закупівель PROZORRO тощо. Варто відзначити і такий вагомий здобуток агентства, як упровадження системи електронної взаємодії «Трембіта», подальший розвиток якої здійснювало Міністерство цифрової трансформації України.

Наступний етап розвитку інформаційних трансформацій в Україні розпочався з 2019 р. Цей період ознаменувався зміною організаційної структури уряду, у складі якого було створено Міністерство цифрової трансформації України замість Державного агентства з питань електронного урядування України, яке діяло з 2014 р.

Була досить суттєво змінена модель управління цифровими трансформаціями в державі (рис. 1), в якій запроваджено, крім самого міністерства, окремі посади заступників міністрів із цифрової трансформації (CDTO) всіх діючих міністерств, на котрих покладалися повноваження та обов'язки у реалізації цифрових змін за певним напрямом. Окрім того, на регіональному рівні впроваджено посади заступників ОДА з питань цифрових трансформацій (CDTO).

Зазначена модель управління цифровими трансформаціями за останні два роки довела свою ефективність та спроможність реалізовувати поставлені цілі та завдання у планах роботи уряду України.

За час свого існування Міністерство цифрової трансформації України реалізувало широкий перелік проєктів, серед яких варто відзначити такі:

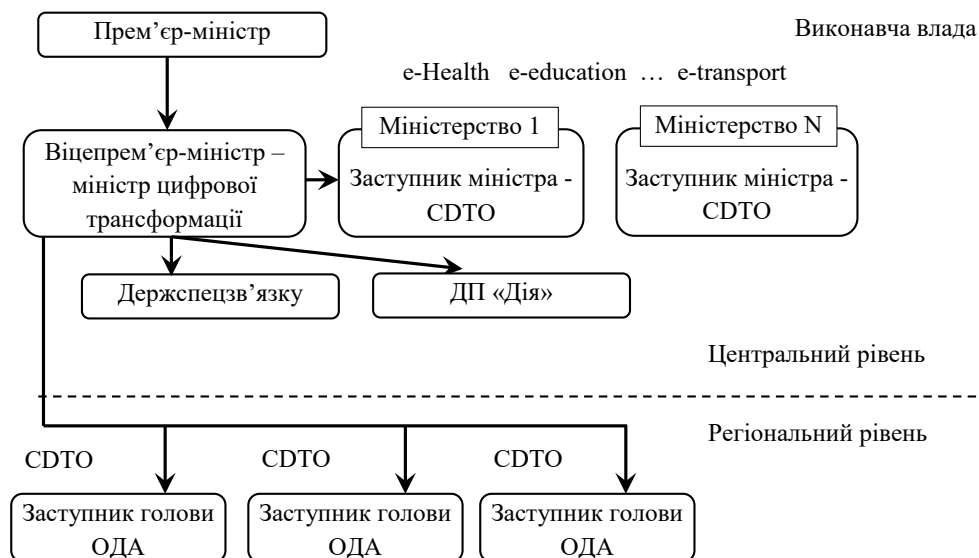
- Єдиний державний вебпортал електронних послуг «Дія» (<https://diia.gov.ua>) – впроваджено у 2020 р. Міністерством цифрової трансформації України. На кінець травня 2021 р. на порталі «Дія» реалізовано доступ до понад 50 електронних державних послуг (реєстрація

- ФОП та ТОВ, отримання допомоги по безробіттю, отримання допомоги по догляду за дитиною (е-Малятко), понад 12 будівельних послуг, подання електронних податкових декларацій тощо). Станом на кінець 2020 р. послугами порталу скористалося понад 2,4 млн українців [5];

- мобільний додаток Єдиного державного вебпорталу електронних послуг «Дія» – уведено в дію у 2020 р. Станом на кінець 2020 р. мобільний застосунок завантажило понад 6 млн українців [5]. У мобільному застосунку «Дія» у громадян України є доступ до дев'яти цифрових документів, а саме до паспорту громадянина (ID-карта), біометричного закордонного паспорту, свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, студентського квитку, страхового полісу транспортного засобу, свідоцтва про народження дитини, довідки переселенця [5]. Згідно із Законом України від 30.03.2021 «Про внесення змін до закону «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [3], е-паспорт громадянина (ID-карта) та е-паспорт для виїзду за кордон із 23 серпня 2021 р. вважатимуться оригіналами документів на рівні з паперовими аналогами;

- інформаційний портал «Гід з державних послуг» (<https://guide.diia.gov.ua>) – ресурс з інформацією про діючі сервіси та послуги державних і місцевих органів влади. Станом на кінець 2020 р. на порталі розміщено інформацію про понад 1 600 послуг, якими щоденно користуються близько 1 140 українців [5];

- продовжена робота над підключенням державних органів виконавчої влади до системи електронної взаємодії «Трембіта». Станом на грудень 2020 р. підключено до системи «Трембіта» понад 2,6 тис державних організацій, що дає змогу опрацювати більше 18 тис електронних документів на добу [5]. Робота

* CDTO – Chief Digital Transformation Officer (сучасна модель управління цифровізацією)

Рис. 1. Модель управління цифровими трансформаціями в Україні [6]

системи «Трембіта» дає змогу надавати якісні онлайн-послуги громадянам країни, зокрема й ті, що згадані вище;

– оновлено роботу Єдиного державного веб-порталу відкритих даних (<https://data.gov.ua>) – даний портал надає доступ до сформованих наборів даних, які згруповані за 12 категоріями. Громадяни України також можуть здійснити запит на створення необхідного набору даних. Завдяки оновленню даного веб-порталу Україна вперше за роки незалежності увійшла у Європейський рейтинг відкритості даних, у якому посіла 17-е місце серед 35 країн Європи [8];

– Національна онлайн-платформа із цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта» (<http://osvita.diia.gov.ua/>) – платформа запущена у січні 2020 р. [2]. На платформі відкрито доступ для громадян України більше ніж до 40 освітніх серіалів. За допомогою portalу уряд планує здійснити навчання понад 6 млн громадян цифровій грамотності;

– онлайн-платформа «Дія.Бізнес» (<https://business.diia.gov.ua/>) – запущена у лютому 2020 р. [2]. Через дану платформу можна отримати онлайн-консультації для майбутніх та діючих підприємців, здійснити онлайн-реєстрацію ФОП та ТОВ (станом на квітень 2021 р. через портал зареєстровано понад 300 тис ФОП [7]);

– онлайн-платформа «City.Дія» (<https://city.diia.gov.ua/>) – на даній платформі викладено інформацію щодо правового режиму роботи віртуальної екстериторіальної вільної економічної зони, яка покликана прискорити розвиток ІТ-індустрії в Україні. Даний проект передбачає пільгові умови ведення ІТ-бізнесу, зокрема і податкові – активізацію інвестиційної активності громадян через надання податкової пільги на суму інвестицій, пільги щодо виплат ЕСВ у бюджет, зниження ставки ПДФО тощо.

Реалізація широкого кола проектів за час роботи Міністерства цифрової трансформації України стала можливою завдяки чіткому плануванню роботи міністерства, публічному контролю над діяльністю відповідальних осіб за відповідні проекти цифрової трансформації, постійному інформуванню громадськості про запровадження в дію державних онлайн-сервісів.

Розгляд особливостей створення та впровадження проектів цифрової трансформації стане в нагоді під час виявлення сильних та слабких боків роботи уряду в галузі становлення інформаційного суспільства в Україні.

Аналіз етапів реалізації проектів цифрової трансформації (рис. 2) виявив такі особливості:

– Установлення стратегічних цілей та завдань обмежується їх публічним оголошенням. Так, Міністерство цифрової трансформації України заявило про свої наміри забезпечити переведення всіх державних послуг в онлайн, 95% транспортної інфраструктури та населених пунктів покрити мережею Інтернет, забезпечити зростання частки ІТ-компаній у ВВП країни на рівні 10%, забезпечити навчання 6 млн україн-

ців цифровій грамотності [4]. Слід відзначити, що термін дії існуючої стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні завершився у 2020 р., нової стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні не існує. Проте Міністерство цифрової трансформації України активно співпрацює з профільними міністерствами. Результатом такої співпраці є розроблені стратегії цифрової трансформації певних боків соціально-економічного розвитку держави, зокрема такі стратегії розробляються для забезпечення цифрової трансформації промисловості України, соціальної сфери, віртуальних активів, захисту дітей у мережі Інтернет тощо.

– Поточне планування роботи Міністерства цифрової трансформації відбувається у вигляді складання річних планів. Для забезпечення публічного контролю над діяльністю міністерства ці плани оприлюднюються на вебпорталі міністерства (<https://thedigital.gov.ua>).

– Реалізація проектів цифрової трансформації покладається на профільні міністерства. Завдяки запровадженню посад заступників міністрів із цифрової трансформації – CDTO, стало можливим покласти обов'язки з виконання профільних проектів на осіб, які є професіоналами в даних питаннях.

– Публічний контроль над реалізацією відповідних проектів реалізовано за допомогою інформаційного дашборду, що дає змогу в режимі реального часу відслідковувати, як реалізуються проекти, які завдання і коли будуть виконуватися. За кожним виконаним проектом Міністерство цифрової трансформації звітує перед урядом та громадянами країни. Звіти з виконання річного плану роботи міністерства викладаються на вебпорталі міністерства (<https://thedigital.gov.ua>).

– Нормативні документи (накази, закони, розпорядження тощо), які регламентують особливості надання нових онлайн-послуг або функціонування вебпорталів, часто розробляються після їх запуску. Така особливість роботи міністерства дає змогу прискорити терміни впровадження нововведень у широкі маси.

Беручи до уваги безумовну ефективність роботи Міністерства цифрової трансформації України, слід указати й на такі недоліки, що стримують розвиток інформаційного суспільства в Україні:

– Низька інформаційна грамотність населення та низька частка покриття території мережею Інтернет. За інформацією Міністерства цифрової трансформації України, 5,75 млн українців не мають якісного доступу до мережі Інтернет [1]. Старше покоління, переважно пенсіонери, не вміють користуватися цифровими технологіями. Ураховуючи той факт, що онлайн-державні послуги можна отримати за умови доступу до мережі Інтернет, а також інформацію про ці послуги можна дізнатися з відповідних вебпорталів, соціальних мереж та онлайн-конференцій, семінарів міністерства, це

Рис. 2. Етапи реалізації проєктів цифрової трансформації урядом України

Джерело: розроблено авторами

приводить до суттєвого обмеження поширення інформації про онлайн-державні послуги, відповідно, ступінь активності їх використання може значно зрости.

– *Відсутність єдиної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні* позбавляє законодавчої обов’язковості усіх установлених стратегічних завдань Міністерства цифрової трансформації України. За невиконання заявлених стратегічних цілей, про які йшлося вище, Міністерство цифрової трансформації не нести жодної відповідальності. За 2019–2021 рр. склалася практика, за якої Міністерство цифрової трансформації лише розробляє поточні плани реалізації проєктів цифрової трансформації без фіксації довгострокових цілей. Обмеження стратегічного планування двома-трьома роками позбавляє можливості побачити сценарії розвитку країни за впровадження нововведень міністерства. Отже, публічний контроль над роботою міністерства у зв’язку з такою обставиною є не повним та менш ефективним.

– *Значна кількість проєктів, які реалізуються Міністерством цифрової трансформації України* – за даними офіційного дашборду (<https://plan2.dii.gov.ua>), нині реалізується 94 проєкти. Значна кількість проєктів вимагає

суттєвих фінансових, трудових та адміністративних ресурсів. Навіть беручи до уваги факт існування значної кількості реалізованих сервісів, програм, баз даних, вебпорталів, які в рамках проєктів модернізуються, зосередження уваги на значному обсязі роботи призводить до появи помилок, дедлайнів, нестачі фінансових, трудових ресурсів тощо. Світовий досвід розбудови інформаційного суспільства свідчить про поетапну реалізацію онлайн-проєктів протягом десяти-двадцяти років. Міністерство цифрової трансформації України наголошує на дедлайні максимум в три роки. За такої кількості проєктів до реалізації цілі міністерства виглядають нереальними.

Незважаючи на очевидні недоліки роботи міністерства цифрової трансформації в галузі розбудови інформаційного суспільства в Україні, все ж простежується висока ефективність його роботи, чітке слідування планам реалізації проєктів.

Із нашої точки зору, у своїй роботі Міністерство цифрової трансформації України дотримується таких принципів:

– *простота та функціональність онлайн-сервісів* – онлайн-державні послуги є простими у використанні та не потребують серйозних навичок у користуванні комп’ютерною технікою. Усі

довідки та онлайн-форми, де це можна, спрощуються, що скорочує час громадянина на отримання онлайн-державних послуг;

– *швидкість отримання державних послуг* – у розробленні онлайн-державних послуг міністерство спрямовує увагу на скорочення отримання бажаної державної послуги для громадянина. Так, для оформлення ФОП онлайн необхідно витратити лише 10 хвилин вільного часу, а реєстраційні документи надійдуть протягом двох діб. Для отримання довідки про доходи фізичної особи витрачається менше 10 хвилин, а сама довідка надходить до особистого кабінету громадянина на порталі «Дія» протягом доби;

– *орієнтація на громадянина* – усі вебпортали та онлайн-державні послуги розробляються так, щоб полегшити навігацію користувача та скоротити обсяг форм для заповнення під час замовлення державної послуги, а це суттєво скорочує час громадянина на отримання послуги. Доступ до онлайн-послуг та вебпорталів є цілодобовим, отже, їх можна отримати у вільний від роботи та побутових справ час;

– *забезпечення високого рівня кібербезпеки* – усі особисті дані громадянина під час отримання онлайн-державних послуг не зберігаються в системі. Система міжвідомчої взаємодії «Трембіта», на основі якої зараз працює понад 50 онлайн-державних послуг, пройшла Bug Bounty-тест. Тому всі програмні продукти Міністерства цифрової трансформації є стійкими до кібератак та не містять критичних помилок. Отже, Міністерство цифрової трансформації України піклується про кібербезпеку в онлайн-новому державному просторі;

– *дотримання чинного законодавства* – усі розробки Міністерства цифрової трансформації України здійснюються з урахуванням чинних законодавчих актів України.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Розвиток інформаційного суспільства в Україні розпочався з поширенням інформаційних технологій. До підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом становлення та розвиток інформаційного суспільства носив фрагментарний та хаотичний характер. Після підписання Угоди в Україні розпочалися активні дії щодо розбудови інформаційного суспільства. Зокрема, за 2019–2021 рр. зроблено суттєві кроки на шляху становлення інформаційного суспільства в Україні, які ознаменувалися впровадженням у роботу державних органів системи міжвідомчої взаємодії «Трембіта» та розробленням вебпорталу «Дія». Отже, активна робота уряду в галузі розбудови інформаційного суспільства наблизилася Україну до інтеграції у європейський простір.

Напрями подальших досліджень:

– дослідити механізм управління цифровими трансформаціями в Україні;

– удосконалити процедуру стратегічного планування розвитку інформаційного суспільства в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- 17 тисяч населених пунктів не мають жодного оптичного провайдера – дослідження Мінцифри. *Офіційний вебсайт Міністерства та Комітету цифрової трансформації України*. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/17-tisyach-naselenikh-punktiv-ne-mayut-zhodnogo-optichnogo-provaydera-doslidzhennya-mintsifri> (дата звернення: 28.05.2021).
- В Україні презентували онлайн-платформу «Дія.Бізнес». *Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ»*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2886310-v-ukraini-prezentovali-onlajnplatformu-diabiznes.html> (дата звернення: 28.05.2021).
- Закон України «Про внесення змін до закону «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» № 1368-IX від 30.03.2021. *Офіційний вебсайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1368-20#Text> (дата звернення: 28.05.2021).
- Михайло Федоров презентував 100 перемог Мінцифри за 2020 рік. *Офіційний вебсайт Міністерства та Комітету цифрової трансформації України*. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/mikhaylo-fedorov-prezentuvav-100-peremog-mintsifri-za-2020-rik-ta-anonsuvav-masshtabni-natsionalni-proekti> (дата звернення: 28.05.2021).
- Наказ Міністерства цифрової трансформації України «Про затвердження Звіту про виконання плану роботи Міністерства цифрової трансформації на 2020 рік» № 20 від 19.02.2021. *Офіційний вебсайт Міністерства та Комітету цифрової трансформації України*. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/Звіт_про_виконання_плану_Мінцифри_2020.pdf (дата звернення: 28.05.2021).
- Оксана Малолеткова. Торуюмо шлях до ідеальної цифрової держави. *Урядовий Кур'єр*. 2021. 19 лютого. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/toruyemo-shlyah-do-idealnoyi-cifrovoyi-derzhavi/> (дата звернення: 28.05.2021).
- Через портал Дія зареєструвалися вже 300 тисяч ФОП. *Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ»*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3224041-cerez-portal-dia-zareestruvalisa-vze-300-tisac-fop.html> (дата звернення: 28.05.2021).
- Як змінювалося місце України в світових рейтингах у 2015–2020 роках. *Слововідло*. URL: <https://www.slovovidlo.ua/2021/01/05/infografika/suspilstvo/yak-zminyvalosya-misce-ukrayiny-svitovyx-rejtynhax-2015-2020-rokax> (дата звернення: 28.05.2021).

REFERENCES:

- Ministry and Committee for Digital Transformation of Ukraine (2021). 17,000 settlements do not have any optical provider - a study by the Ministry of Digital Transformation. Retrieved from: <https://thedigital.gov.ua/news/17-tisyach-naselenikh-punktiv-ne-mayut-zhodnogo-optichnogo-provaydera-doslidzhennya-mintsifri> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)
- Multimedia platform of foreign broadcasting of Ukraine «Ukrinform» (2021). The online platform «Diia.Business» was presented in Ukraine. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2886310-v-ukraini-prezentovali-onlajnplatformu-diabiznes.html> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)

3. Law of Ukraine on Amendments to the Law «On the Unified State Demographic Register and Documents Proving Citizenship of Ukraine, Identity or Special Status» № 1368-IX. (2021, March 30). *Ofitsiynyi veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1368-20#Text> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)
4. Ministry and Committee for Digital Transformation of Ukraine (2021). Mikhail Fedorov presented 100 victories of the Ministry of Digital Transformation in 2020. Retrieved from: <https://thedigital.gov.ua/news/mikhaylo-fedorov-presentuvav-100-peremog-mintsifri-za-2020-rik-ta-anonsuvav-masshtabni-natsionalni-proekti> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)
5. Order of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine on approval of the Report on implementation of the work plan of the Ministry of Digital Transformation for 2020 № 20 (2021, February 19). *Ofitsiynyi veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/Звіт_про_виконання_плану_Мінцифри_2020.pdf (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)
6. Oksana Maloletkova (2021) We are paving the way to an ideal digital state. *Uriadovyi Kurier*. Retrieved from: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/toruyemo-shlyah-do-idealnoyi-cifrovoyi-derzhavi/> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)
7. Multimedia platform of foreign broadcasting of Ukraine «Ukrinform» (2021). Through the Diia portal, 300,000 individual entrepreneurs have already registered. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3224041-cerez-portal-dia-zareestruvalisa-vze-300-tisac-fop.html> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)
8. Analytical portal «Word and deed» (2021). How Ukraine's place in the world rankings changed in 2015-2020. Retrieved from: <https://www.slovoidilo.ua/2021/01/05/infografika/suspilstvo/yak-zminyuvalosya-misce-ukrayiny-svitovykh-rejtyngax-2015-2020-rokax> (accessed 28 May 2021). (in Ukrainian)